

másodfokú ítéletet hozta. Ezzel sérültek a terhelt tisztességes eljáráshoz, a bíróság pártatlan eljárásához (de legalábbis annak látszatához) való, Alaptörvényben biztosított jogai.

A Kúria a jelen indítvánnyal panaszolt végzésében a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéleteket hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy a terhelt által hivatkozott 21/2016. (XI.30.) AB határozatnak nincs visszamenőleges hatálya, így az abban foglaltak kizárólag a folyamatban lévő, valamint a jövőben meginduló eljárásokra vonatkoznak (a végzés [53] bekezdése). Erre tekintettel nem talált olyan abszolút eljárási szabálysértést, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését megalapozhatta volna.

A Kúria, valamint az alapügyben eljáró bíróságok jogerős ügydöntő határozata álláspontom szerint – az alábbiakban részletezett indokok miatt – Magyarország Alaptörvényébe ütközik.

1.

Az alaptörvény-ellenességet megalapozó tények a következők:

A Győri Városi Bíróság, 2009. március 12. napján, Bny.89/2009/2. számú végzésében elrendelte a terhelt előzetes letartóztatását.

A terhelt 2010. áprilisában indítványt terjesztett elő az előzetes letartóztatás megszüntetése iránt, amelyet a Csongrád Megyei Bíróság 2010. április 19. napján kelt **3.Bny. 207/2010/5.** számú végzésével elutasított. A terhelt fellebbezést jelentett be, amely elbírálására a Be. 13.§ (1) bekezdése b) pontja alapján a Szegedi Ítéltábla volt jogosult, amely másodfokú eljárásban a Be. 14.§ (5) bekezdése alapján háromtagú tanácsban járt el.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2010. május 11. napján kelt **Bnf.II.184/2010/2.** számú végzéssel az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A határozat meghozatalában a tanács elnökeként **Gyurisné dr. Komlóssy Éva** tanácselnök, a tanács tagjaként dr. Katona Tibor és dr. Mezölaki Erik bírák vettek részt.

Ezt követően a 2010. május 14. napján kelt Bnf.II.186/2010/2. számú végzésével ugyanezen tanács hagyta helyben a Csongrád Megyei Bíróságnak a terhelt előzetes letartóztatását 2010. július 12. napjáig történő meghosszabbításáról rendelkező elsőbírói határozatát.

A Szegedi Ítéltábla másodfokon eljáró – az ügyben a **Bf.I.237/2015/12. számú ítéletet hozó** – bírói tanácsának elnöke **Gyurisné dr. Komlóssy Éva** volt.

Az Abtv. 27. § kimondja, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Álláspontom szerint a Kúriának – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének követelményeit szem előtt tartva – a jogerős ítéletet a Be. 373.§ (1) bekezdés II. b) pontja alapján hatályon kívül kellett volna helyeznie.

A büntetőeljárás (az alapügyben eljáró bíróságok ügydöntő határozatait, valamint a Kúria határozata) sértik az Alaptörvény hivatkozott, XXVIII. cikkének (1) bekezdéseit, a jogorvoslati fórumok eljárása a (7) bekezdést is.

A Kúriának az eljárás tisztességtelen voltát (azaz a kizárt bíró eljárását) sérelmező álláspontja – a 21/2016. (XI.30.) AB határozat visszamenőleges hatályának hiánya – véleményem szerint téves.

Tényként rögzíthető, hogy az alapügyben hozott nem ügydöntő és ügydöntő határozatok meghozatalának idején a Be. nem tartalmazta azt a rendelkezést, hogy kizárt lett volna az ügy elbírálásából az a bíró, aki a nyomozási bíró határozatának felülbírálatában részt vett. Ugyanakkor a Kúria helyesen látta, hogy vizsgálni szükséges azon körülményt, hogy a 21/2016. (XI.30.) AB határozatban foglalt alkotmányos elvek „milyen időbeli hatállyal bírnak”, azaz hogy azok mely ügyekben alkalmazandóak és mely ügyekben nem.

Álláspontom szerint a Kúria ugyanakkor tévesen, saját igazságszolgáltatási feladatát Alaptörvény-ellenesen korlátozva figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróságnak a 21/2016. (XI.30.) AB határozat számos megállapítását.

A jogszabályi környezetet vizsgálva megállapítható, hogy a 21/2016. (XI.30.) AB határozat tárgyát képező büntetőeljárás és a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező büntetőeljárás idején a jogi környezet azonos volt. Amennyiben tehát egy, az előbbi eljárásban alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenes, úgy az azonos jogi környezetben lefolytatott büntetőeljárásban alkalmazott azonos törvényhely bizonyosan az Alaptörvénybe kell, hogy ütközzön. Az eldöntendő kérdés az, hogy a [REDACTED] terhelttel szemben folytatott büntetőeljárás megfelelt-e a tisztességes, pártatlan büntetőeljárás alkotmányos követelményének.

Az Alkotmánybíróság alapjogokat értelmező esetjoga nem új jogot alkot, hanem a fennálló jogi környezetet értékeli a törvényhozó hatalom alkotmányos korlátjaként. Úgy a 8/2013. (III.1.) AB határozat, mint a 34/2013.(XI.30.) AB határozat kimondja, hogy az alkotmányjogi panaszeljárásokban a jogszabályok olyan értelmezését fogadja el, amely az Alaptörvényben biztosított jogok érvényesülésével összhangban áll. „Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a büntetőeljárás vádelőkészítési szakaszában az előzetes letartóztatás időtartalmának meghosszabbításáról döntő bírónak a büntetőügy érdemi elbírálásából történő kizárása a pártatlanság alkotmányos elvének oltalma alatt álló büntetőeljárás garancia.”¹ Az Alkotmánybíróság ezért határozatában megállapítja, hogy a – jelen ügyben is alkalmazott – „Be. 21.§ (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény a Be. 215.§ (3) bekezdése szerint eljáró törvényszéki bírónak az ítélezéséből történő kizárása.”²

Jelen ügyben a vádelőkészítési szakaszban a terhelt előzetes letartóztatásának meghosszabbításakor, 2010. május 11. napján hatályban lévő, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 57. § (1) bekezdése alapján „a Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.” Ugyanezen időpontban hatályos Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja szerint „a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el.”

¹ 21/2016. (XI.30.) AB határozat [44] bekezdése

² 21/2016. (XI.30.) AB határozat [44] bekezdése

A 2015. szeptember 23. napján, a másodfokú ítélet meghozatalakor hatályos Alaptörvény korábban már hivatkozott XXVIII. cikk (1) bekezdése kimondja: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” Ugyanekkor a hatályos Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja változatlan.

A fenti jogszabályok változatlanságára tekintettel a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának 2017. április 19. napi hatállyal történt módosítását megelőzően tehát a Kúria által hivatkozott mindkét alkotmánybírósági döntés meghozatalára mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség ideje alatt került sor. (Ezen beszédes tény a két határozat meghozatala között eltelt három év csak tovább súlyosítja.) Az Alkotmánybíróság azonban egyik esetben sem mondta ki a Be. 21. § (3) a) pontjában foglaltak Alaptörvény-ellenességét, erre tekintettel állapította meg a Kúria a 21/2016. (XI.30.) AB határozat visszamenőleges hatályú alkalmazhatóságának hiányát.

Az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvény indokolása így fogalmaz: „Az alkotmányos követelménynek a jogalkalmazás számára történő egyértelművé tétele indokolja a Be. 21.§ (3) bekezdés a) pontjában írt rendelkezés újraszövegezését annak *egyértelmű* rögzítésével, hogy a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.”

Álláspontom szerint a fentiek értelmében korábban is – tehát a módosítást megelőzően, esetemben releváns 2010. év május 25. napjától kezdődően – is ekként lett volna értelmezendő a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja, hiszen az indokolás sem új követelményt rögzít, hanem a korábbi „egyértelműsíti”. Ellenkező esetben a 21/2016. (XI.30.) AB határozat tárgyát képező ügyben sem lehetett volna a Kúria Bfv.I.588/2015/5. számú ítéletét megsemmisíteni, mivel az is szükségképpen az AB határozat meghozatala előtt született, amikor a Kúria jelen ügyben adott indokolásának logikáját követve „még nem volt alkotmányos követelmény” az, hogy a nyomozás során eljáró bíró ne vehessen részt a büntetőügy további elintézésében.

A Kúria tévesen állapította meg, hogy mivel a 21/2016. (XI.30.) AB határozat nem rendelkezik időbeli hatályáról, így az Abtv. rendelkezései szerint a határozat közzétételét követő napon veszti hatályát az alaptörvény-ellenes jogszabály.³ A fentebb már leírtak alapján ezen AB határozat nem a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontját helyezte hatályon kívül, hanem az egyedi ügyben született döntést. Erre tekintettel az Abtv. időbeli hatályra vonatkozó hivatkozott rendelkezései ezen AB határozat vonatkozásában véleményem szerint nem értelmezhetőek.

Mindezek alapján megállapítható, hogy jelen panaszt tárgyát képező ügyben az ellenem folyamatban volt büntetőeljárás ideje alatt (2010-2015.) a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának a Kúria által is elfogadott, szűkítő értelmezése a 21/2016. (XI.30.) AB határozatban kifejtett indokok miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik.

A 2010 és 2015 között hatályos Be. 12. § (4) bekezdése értelmében a vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a nyomozási bíró látja el. Nyelvtani értelmezéssel e törvényszövegből – az ismert és évtizedes bírói gyakorlat ellenére – az állapítható meg, hogy a vádemelést megelőzően eljáró bíró a nyomozási bíró. A Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja szerint az is egyértelmű, hogy a bíróság további eljárásából való kizárás alatt első, másod-, harmadfokú és rendkívüli jogorvoslati eljárást is kell érteni. Így a nyomozási bíró határozatának felülbírálatában részt vevő bíróra kiterjesztett kizárási ok törvényben való rögzítése egyértelműen a

³ Kúria Bfv.II. 601/2017/6. végzés [41-53.] bekezdései.

Kúria által is hivatkozott két alkotmánybíróági határozat alapján konkretizálódott, de az nem új követelményt, hanem egy évtizedekig meg nem oldott, soha ki nem mondott mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölését jelentette.

Megjegyzem, a felsőbbírószági gyakorlatban – elvi határozati szinten is – sokáig tartotta magát az az álláspont, hogy a törvényszék egyesbírája az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítása tárgyában nem nyomozási bíróként dönt, nem a nyomozási bíró feladatát látja el, így ez okból az ügy érdemi elbírálásából nincs kizárva (2013.02.B1. Elvi Határozat). Ez a megszorító értelmezés – miként azt a hivatkozott AB döntések is tartalmazzák – alaptörvény-ellenes szűkítést jelent mindössze a bíró státuszának elnevezése alapján, sértve ezzel a fair, pártatlan eljárás követelményét.

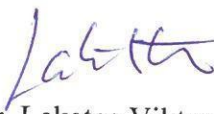
Mindezek alapján a Kúria jelen ügyben a terhelt hátrányára értékelte a hosszú éveken keresztül fennálló megoldatlan alkotmányellenes állapotot, melynek külön hangsúlyt adott azzal, hogy a döntés meghozatala idején, illetve jelen panasz benyújtásakor már rendezett jogszabályi háttérre hivatkozik.

Az általam hivatkozott – a Be. szabályait a terhelt terhére Alaptörvényt sértő módon szűkítően értelmező – bírói döntések tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sértik, a Kúria felülvizsgálati határozata pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, mivel Alaptörvényben meghatározott feladatát nem látta el akkor, amikor az Alaptörvényt és esetjogát a terhelt terhére, korábban meghatározott alkotmányos követelmények megsértésével értelmezte.

Kérem, hogy az Alkotmánybíróság a fentiek alapján állapítsa meg, hogy a hivatkozott bírói döntések alaptörvény-ellenesek, ezért azokat semmisítse meg.

Budapest, 2018. január 4.

Tisztelettel:

Dr. Lakatos Viktor
ügyvéd,

terhelt jogi képviselője

